

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetstvo ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 40 kr., za pol leta
1 gld. 20 kr. — Posamezni list velja 5 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— (Slovenskim volilcem) okrajev: Celje, Laško, Vranksko, Gornjigrad, Šoštanj, Brežice, Sevnica in Kozje — priporoča v posebnem oklicu okolo 100 podpisanih veljavnih mož, naj volijo dr. *Vošnjaka* za poslanca. To jim živo priporočamo tudi mi. — Naj nikogar ne poslušajo, ki bi s kakimi kolimi lažmi prišel k njim in družega nasvetoval. Dr. Vošnjak jih bode gotovo dobro zastopal. Posebno naj kmetški volilci ne verjamejo kaplanom, ki svetujejo duhovna Kosarja voliti, pa tudi ne onim nemškutarjem, ki nekega Šnideršiča iz Brežic priporočajo. Dr. Vošnjak bodi vaš poslanec, njega volite in pravo boste zadeli.

— (*Kosar,*) duhovni gospod iz Maribora, ki se kmetom, kateri bodo v Celji in Brežicah volili, ponuja za poslanca, (in katerega duhovni na vse viže kmetom silijo), sam priznava, da njegov program nij slovensk, ampak nekov „pravniarsk“. Za to mi svetujemo: možje, tega duhovnega gospoda nikar ne volite. On dosti obeta, ali delal in glasoval ne bo nikoli najnaprvo za slovenskega kmeta, temuč najprej za dobiček in pravice duhovnov ali mašnikov. Ne volite Kosarja!

— (Iz Notranjskega) nam od povsod dobajajo poročila, da so za volilne može izvoljeni samostojni in pametni možje, ki bodo volili našega domačina dr. *Rastaga* za poslanca. Vsem tem možem zakličemo: Ne dajte se zapeljati onim duhovnom in drugim, ki silijo nemškega grofa Hohenwarta. Le-tega naj volijo konservativni Nemci, mi

Slovinci volimo svoje rojake, tem moramo več zaupati kot ljudem nemške krvi. Razlag bodi vaš poslanec.

— (Na Dolenjskem) v krškem in novomeškem okraji so izbrani taki volilni možje, ki bodo g. V. *Pfeiferja* volili za poslanca. Upamo, da bodo tudi možje iz metliškega in črnomeljkega okraja potegnili z njimi. — Tistega malega Irkiča iz Krškega, možje dolenjski, ne volite, ker on cesarske službe išče in vas zagovarjati niti ne zna. Samo smijali se mu bodo, če bi se na Dunaj prikazal.

— (Iz Brežic) se nam piše v današnjih slovenskih dnevih res izreden in skoro čudežen slučaj, da en fajmošter agitira za reakcionarja Kosarja, pa brez fanatizma in strasti. Fajmošter v Brežicah namreč, g. Mikuž, deli vodeni oklic kanonika Kosarja med kmete pa zraven govori: „Tu vzemi, če hočeš, beri in če se ti zdi, da je ta pravi, voli ga, če ne, pa družega voli.“ Tako kmetje pripovedujejo, in pravijo, da bodo res družega volili, namreč dr. Vošnjaka.

— (Iz Sevnice) se nam piše: Dasi-ravno pri nas črni kragulji vedno okolo letajo, da bi se jim skoraj žegnana pljuča unela, vendar je večina volilcev za svobodomislnega narodnega kandidata dr. Vošnjaka. Kosarjevci vsacemu županu en oklic pošljejo, ki roma za tablo.

— (Iz Ribnice) se nam piše: V našem okraji so volitve volilnih mož končane; z vsem voli naš okraj 24 volilnih mož. Med izvoljenimi je samo eden duhoven, sploh je 9 klerikalnih in še ti niso odločni,

15 pa je liberalnih volilnih mož. Kakor v sosednjih Laščah, tudi mi obžalujemo, da narodno-liberalna stranka nij postavila nobenega kandidata za naš volilni okraj. Mi smo za narod in svobodo, klerikalnih grofov ne maramo.

— (Iz Préčine) na Dolenjskem se nam piše, da so tam za volilne može izvoljeni fajmošter, kaplan, mežnar in dva cekmojštra; manjka samo še farovške kuharice!

— (Neki lekarnik iz Brežic) po imenu Šnideršič, se ponuja volilcem za poslanca. Ta mož je zmirom vlekkel z Nemci in je posmehoval se Slovincem. Tudi zdaj ga ne priporočajo pravi naši domačini, temuč Nemci in nemškutarji. In ta Šnideršič, ki vse, kar je slovensko sovraži, dobrika in sladka se zdaj prav po slovensko našim kmetom. To je volk v ovčji obleki. Zdaj so mu Slovenci dobri, zdaj govori in piše slovensko, ko bi rad od Slovencev kaj dosegel. Ali, možje, tacemu človeku nij verovati, ki denes tako govori, jutri pa drugači. Za to se varujte, volilci brežkega in celjskega okraja, tega Šnideršiča.

— (Iz Trsta) se piše v staro „Presse“ od 1. okt. da bode narodnjak Nabergoj gotovo izvoljen. — Mi tudi mislimo, a le samo tedaj, če bodo Slovenci vsi prav živo agitirali. Prav važen bi bil ta uspeh.

— (Iz Ble da) se nam piše: 3. t. m. smo imeli volitve volilnih mož. Prišli so volit 3 duhovni in en učitelj in ker jih nij bilo dovolj, da bi voliti smeli so poklicali še enega in župan Anton Vester je šest cekmoštrov nasvetoval, ki so bili tako voljeni. Velika večina volilcev pa za volitev še vedela nij. Zakaj nij naš župan pismene okrožnice volilcem poslal, ali vsaj dovolj oznanil dan volitve? Da bi raji kak časopis bral da bi vedel, kako se drugod po svetu voli, ne pa da na „Tednik“ zabavlja.

— (Iz Mengš a) se nam piše: Včeraj, 1. okt., so se vršile tu volitve v kmetških občinah in sicer v Mengšu, Loki, Trzinu, in Urašici. Voljeni so bili v Mengšu g. župnik Zorec z obema kaplanoma, ki bodo volili narodnega poslanca g. Dr. Poklukarja.

V Loki je voljen posestnik in župan J. Svetlin, sicer narodnjak, vendar zelo odvisen od Mengiškega župana. g. Dolenca, katerega žalibog še zmirom ne moremo k narodnjakom prištevati. Na Urašici je voljen kmetovalec in župan Ročgaj, narodnjak. Tudi Terzin je volil jako vrlega narodnjaka Žankarja.

— (Iz Slovenskih gor ic) na slov. Štajerskem se nam piše: „Volilci sv. Lenartskega okraja bodo v nedeljo 12. oktobra popoldne ob 2. imeli volilni shod. Upamo, da pride naš slovensko-liberalni kandidat g. dr. Ploj, katerega mislimo voliti, ker vemo da bo za svobodo in napredek, k nam. — Hermana ne maramo, ker bo tako govoril in delal, kakor je v kat. društvu v št. Lenartu 11. septem. obetal. Mi čemo prostomiselnega slovenskega moža, ki bo za slovenski narod in za pravice ljudstva delal, ne pa samo za dobiček klerikalnih mašnikov govoril, ki niso narodni, ampak sami za sebe.

— (Od št. Jarneja) na Dolenjskem se nam poroča, da je novi nemškutar Zagorec pri volitvah volilnih mož s svojimi prijatelji vred propadel. Voljeni so klerikalno-narodni volilni možje. Vsakako bolji, nego da bi bili nemškutarski.

— (Iz Ormuža) se nam piše, da je dve tretjini tamošnjih volilnih mož za našega kandidata dr. Ploja in komaj ena tretjina neodločnih za Hermana, ki s prof. Žitkom še vedno roma okolo od volileca do volileca.

— (Iz Leš) na Koroškem se nam piše 6. oktobra: Ravnokar sklenena volitev volilnih mož obširne Rožiške občine pokazala je sijano zmago narodne stranke. Vsih izvoljenih devet mož bode volilo g. Ferdo Vigleta za državnega poslanca. Narodnjaki so dobili 50 glasov, nemškutarji komaj 15. Živeli zgornji Rožani!

— (Iz Brežic) se nam piše: Denes je volila občina Zakot volilne može, ki bodo glasovali za dr. Vošnjaka. Velika večina je zdaj v vsem okraji za dr. Vošnjaka.

— (Iz Ziljske Bistrice) na Koroškem se nam piše: V naši občini je voljenih šest narodnih volilcev. V občini pod Kloštrom (Arnoldstein) šest nemškutarjev. — V Sme-

rečjah je izvoljenih pet narodnih. Tedaj pri nas 11 narodnih v dveh občinah. Če bo po drugod kolikaj enako, je zmaga slovenska!

— (Od Šent Lenarta) na slovenskem Štajerskem se nam piše: Klerikalec Herman, ki vse obleta, da bi zopet poslanec Slovencev postal, se je zadujo nedeljo pri sv. Jurji na Ščavnici volilcem predstavljaj. V svojem govoru je rekel, da kandidira samo za to, ker so ga volilci prosili. Pri tej besedi vstane iz srede kmetski mož in pravi: „Vi ded, to pa nij res, prosil vas nij nobeden.“ Potem je nastal velik hrup in Herman je malo opravil.

— (Iz Vipave) se nam piše 7. okt.: Izid volitve volilnih mož se je včeraj v Št. Vidu izvršil. Št. Vidčanje, kimalci, so na komando prvo gospod „vikarja“ in za njim niti ne branja zmožna volilna moža izbrali. Sramota! Poddražanje so izvolili odločno liberalno-narodna možaka g. Uršiča in g. A. Žgurja, katera bodeta seveda dr. Razlaga volila.

— (Iz novomeške okolice) se nam piše, da je v veliki srenji sv. Mihel in Stopič, kjer je voljenih okolo 40 volilnih mož, velika večina za V. Pfeiferja. Vmes sta samo 2 fajmoštra, sicer so sami neodvisni možje.

— (Iz Brega) na Primorskem se nam piše, da je tam voljenih 5 narodnih isterskih volilcev. Veliko izgleda je, da bode izvoljen škof Dobrila.

— (Iz Ajdovščine) nam je došel sledeči telegram: V vipavskem sodniškem okraju je zmaga narodnih liberalcev sijajna! Doktor Razlag bo naš poslanec!

— (Iz Celovca) se vsem večjim dunajskim listom telegrafira, da volitve volilnih mož kažejo velik „klerikalen“ napredek. Ker Nemci, kakor vemo, s „klerikalno“ krivo namేశčajo „narodno“ opozicijo, hočemo upati, da se konstatuje tu slovenski napredek, kar se sklada tudi z našimi poročili.

— (Iz Ljutomera) se nam telegrafira: Volilni shod pri Kapeli je bil mnogoštevilno obiskovan. Klerikalec so pod komando kaplana Kocuvana kakor divja žival kričali, vendar je narodno-liberalni program kandidata dr. Plojja z veliko večino bil spre-

jet. Radgonski okraj stoji z večino na strani dra. Ploja, samo mežnarji so bili za Hermana.

— (V kranjskem velikem posestvu) bosta baje voljena za poslanca grof Blagaj in dvorni svetovalec Švegel.

— (Volilni odbor za Istro) razglašja za narodne kandidate: škofa Jurja Dobrila za koperski, porečki, in vodnjanski okraj; a Dinka Viteziča, svetovalca pri državnem pravdništvu v Zadru za pazinski, voloski, krški i lošinjski okraj.

— (Za dr. Lavriča) — kakor se nam piše — izvrstno stoji. Dve tretjini izvoljenih volilnih mož v goriškem glavarstvu ste zanj, tudi na Krasu je vse dobro.

— (Iz Tolminskega) se nam poroča, da bo ces. kr. okrajni glavar Winkler med tamošnjim narodom dobil morda večino tolminskih glasov. Ako kandidate ne prevzame, kar bi bilo v njegovem in narodovem interesu jako želeli, onda je gotovo z ogromno večino izvoljen naš dr. Lavrič. Za goriškega kleččplaza, dr. Tonklija pa nij nobenega izgleda, ker mu razen nekaterih duhovnikov nihče ne upa.

— (Iz Sodražice) se nam piše 4. okt.: Tukajšni župnik, g. Lesjak, je zvedel, da Sodražani in okoličani, pridno „Slov. Tednik“ čitajo, ter da tega lista mnogo na našo pošto dohaja. Ta mračnjak je začel v nedeljo (res velika predrznost) svojo „sveto“ (ali ka-li) jezo s prižnice na ves glas blizu tako-le razlivati: — „Sliši se, da se po vaseh beró ene „cajtunge“, ki so polne peklenskega duha (kaj res? Ur.) ki govore zoper sv. vero (lažete g. fajmošter! Ur.) in njene naprave. Da boste vedeli, kateri so ti hudičevi listi, vam jih tukaj očitno imenujem; to so: „Slov. Narod“ in „Slov. Tednik“. (Ta fajmošter malo nori, če je res to rekel. Ur.) Tacih in še več drugih bedastoč je klatil gospodin. Smeha in milovanja vredno je bilo, ko so nedolžni otroci pod leco strmo in srpo gledali strástnega Lisjaka ko je besede: „hudičevi listi“ na vso sapo kričal. Gosp. Lesjak, ki upije, da za „Sl. Narod“ in „Tednik“ je škoda denarja tje metati, je ušesa zamašil in oči za-

kril, ko je onidan „svajti“ Anton Dobovski tukaj čudne misijone držal in čez 1000 gl. iz naše fare odnesel.

— (Iz Radgone) se nam piše 7 okt.: Včeraj so bile tukaj volitve volilnih mož. Vse so liberalno-narodno izpale. Dr. Ploj bo vse glase od nas dobil.

— (Pokončevanje gozdov.) Iz Poličan na slov. Štajerskem se nam piše: Naš visoki Boč in sosednje gore so bile še nedavno do vrha z lepim gozdom pokrite. Poslednja leta se vsi ti gozdi nevsmiljeno pokončavajo in če bode tako naprej šlo, dobimo skoraj samo golo pečovje. Zdaj so neki dunajski židovi kupili gozde in studeniške grajščine za 60.000 gl. ter vse drevje posekajo, na novo zasajenje pa nikdo ne misli. Toliko imamo postav, tudi gozdarskih, zakaj se neki ne izvršujejo? Ako se občine za to ne brigajo, naj bi okrajno glavarstvo storilo potrebne ukaze.

— (Iz Šmarja) pri Celji 2. oktobra. Znano je, da je bil pretečeno zimo Blaž Cvenk na Sladkeji gori najden ubit v zaprti njegovi koči. Da bi se grdi zločinec zasledil, odločilo je ministerstvo 200 gold. v srebru plače taistemu, kateri zločincea zasledi ali ovadi. Potem se je zgodilo, da sta bila pred kratkim časom za poredoma dva človeka sumljiva strašnega umora v zapor k Šmarskej sodnji pritirana i nadejati se je sedaj, da se pravi morilec nesrečnega Blaža Cvenka dobi. Opomniti se mora še sledeče: ko je bil zadnji omenjenih sumljivih umora iz Šmarja tiran v Celje, se je šalila v taistem času navzoča množica kmetov i reklo se je: Šmarčani bi morali poslati vse svinje na sprevod za tem človekom, da bi ga slavile, kakor namalane zveri loveca na pokopališče nesejo i ga slavijo za to, ker so pred njim rešene. Enako bi morale storiti svinje obdolžencu za to, ker je on jih in njih rod preganjal, jih po posameznih štalah moril, kradel in potem njih ostanke križem sveta pošiljal, sedaj pa so pred njim rešene. Sploh pa občinstvo govori o mnogih i raznovrstnih zločinih, katere sta omenjena ali sama ali pa tudi s pomočjo še

druzih pajdašev baje izvrševala tode za gotovo se to sedaj še ne more trditi, le toliko je gotovo, da v okolici, kjer sta ona doma, zadnji čas o tatvini nij slišati ničesa.

— (S Pohorja) se nam piše: Pri sv. Primožu in pri sv. Antonu so volilni možje narodni, tudi v Arlici je narodnjak gotov. Dozdaj neodločna sta volilca v Janživru in Ribnici.

— (Požar.) Iz Slatine na slov. Štajerskem 2. okt.: Poleg Slatine so bili otroci sami na domu; oni so dne 26. septembra na skednju zakurili i so turšico pekli. Kmalu pa je začelo poslopje goreti in je tudi pogorelo. Brizgalnice, katere so iz Slatine pripeljali, so pripomogle, da požar nij večje škode učinil.

— (O ljubljanskem škofu.) gosp. Vidmarji listi pišejo, da je prišel zavoljo sebičnega pustošenja škofijskih gozdov v Gornjem gradu na Štajerskem s policijo v prepir. Zvedamo zdaj, da ne le prej, ko je škof bil, je samopridno gozde sekal, nego tudi zdaj, ko nij več škof, je prejel še 10.000 gold. za drva. — Država bo morala pač paziti, ker mogoče je, da tudi tu le škofulja Urška gospodari. Postave so pa za vse tu, za velike in male —.

— (41 duhovnov) na Kranjskem je vzelo tiste groše (vkup 8500 gold.) od ministra Stremayra za korektno (t. j. ustavoverno) državljansko obnašanje. Skušali bomo imena izvedeti. Gotovo so največ tisti med izvoljenimi, ki so največji fanatiki in agitatorji proti našemu listu.

— (Stremayrjeve groše) je dobilo na Koroškem 165 duhovnov, in sicer vsi skupaj 17.000 goldinarjev.

— (Za Dolenjce), kateri so bili po toči poškodovani, je dozdej, vsled uradnega izkaza v „L. Z.“ došlo 7877 goldinarjev podpore, katera ima razdeliti deželna vlada za Kranjsko.

— (Pogorela) je vas Mala Loka pri Ribnici na Dolenjskem 26. sept. Zgorelo je 9 hiš in 16 družih gospodarskih poslopij. Škoda je velika, ceni se na 19.000 gld.

— (Rekrutje) kranjskega polka so te dni k regimentu odšli. Dosluženi vojaki so se odpustili.

— (Trije požari.) 19. pr. mesca je v farovškem poslopju v Škocijanu, krškega okraja, ogenj vstal, ki je vpepelil kozolec z vsem žitom in slamo in kaščo, ki je bila polna žita. Škoda znaša več kakor 7000 gld.; župnik nij bil zavarovan. — Po nepredvidnosti je 1. t. m. v Zalogu št. 11. v Kamniškem okraji začelo goret; ogenj je vničil šupo, pod, hlev in hišino streho z vsem živem. — Škoda znaša 1000 gold. — V hiši Ivana Mahorja na Križni gori v novomeškem okraji so zažgali otroci. Hiša, inventar, in drugo poslopje je zgorelo. Škoda, ki nij bila zavarovana, znaša 2000 gold.

— (Pojedina pri lisici ali lisjaku.) Iz Doline na Primorskem se nam piše, da je tamošnjemu kmetu 2. okt. lisica odnesla petnajst kokošij na enkrat. Gotovo je bila svoje prijateljice ali prijatelje v gostije povabila, ker je toliko kuretine potrebovala.

— (Tarifa mesa v Ljubljani) za mesec oktober je: funt najboljšega od pitnega vola 30 krajcerjev, najslabše volovsko meso 22 kr. funt. Kravje in od voznih volov meso je po 27, 24, in 19 krajc.

— (Trije ujetniki) so v noči na 25. septembra iz zapora c. kr. preiskovalne sodnije v Mariboru ušli: Janez Murko, Andrej Golob in Peter Mrčnik in se dozdej niso mogli uloviti.

— (Dva najdenca.) V noči 8. februarja se je Bl. Zvenku v Sladki gori v celjskem okraji naredil umor, pri katerem se je uropalo 150—180 gld. Dva človeka, ki sta bila na sumu, sta se c. kr. celjski sodniji izročila.

— (Požar) je pokončal 22. p. m. koč in pristavo Franca Čizeja v vasi Polče. Nesečnež je asekuriran za 600, a škode ima 2000 gld.

Politični razgled.

Notranje dežele. Volitve volilnih mož izpadajo klerikalno: na gornjem Av-

strijskem, gornjem Štajerskem in celo v nekih okrajih dolnjega Avstrijskega. Povsod pa klerikalizem napreduje pri Nemcih, med tem ko se pri Slovanih njegov upliv manjša.

Češki novinar Lukeš pravi v svojem listu „Nation“, da vzlic vprašanju, ali v rajhsrat iti ali ne iti, je češki klub zaupnih mož needin in v sebi razporen; nekateri so za rajhsrat, le Clam-Martinicev vpliv drži „status quo“ po konci. — O postavljenih čeških kandidatih pravi Lukeš, da jih bo 7 za brez-pogojno, 15 za pogojno pošiljanje v državni zbor, 12 pa odločno proti vsemu udeleženju Čehov pri rajhsratu. Vse eno je plemenitaški vpliv na Čeha tolik, da je sklep, ne na Dunaj iti, najbolj verjeten.

Vnanje dežele. *Italijanski* listi veliko pišejo o svečanosti, ki je bila v Rimu v spomin rimskega ljudskega glasovanja. V vatikanu so bile strašne demonstracije; kardinal Bonnechose je pripeljal 300 mladenčev pred papeža. — Po ulicah pa je bilo vse svetlo, in godba je svirala avstrijsko, prusko, italijansko in Garibaldijevo himno. Še le po polunoči so začele svetilnice ugašati.

Srbsko „Jedinstvo“ poroča, da se je god avstrijskega cesarja v Belgradu slovesno praznoval, in ministri so izrekli svoje gratulacije generalnemu konzulu.

Španjski uporniki so Kartageno zapustili; karlisti so vse vojne moči koncentrirali, ravno tako je storil republikanski glavni general. Don Karlos je dal narediti marke za pisma s svojo podobo. Karlisti so prodrli v mesto Orihuela ter vzeli vladno in mestno kaso, potem pa so ušli.

Pruski naučni minister je sprejel prisega starokatoliškega škofa kot državnega služabnika.

Pruski naučni minister je zapovedal, da se ima v poznanzskeji provinciji cerkvena knjiga in cerkveni pečat konfiscirati in vladi izročiti, povsod, kjer so se duhovniki proti cerkvenim postavam namestili. Vlada bo potlej sama dajala interesentom spričala iz cerkvene knjige.

O zemljišnih davkih.

Spisuje notar dr. Geršak v Ormužu.

I.

Dragi bralci „Tednika“! Pod tem napisom hočem Vam priobčevati nekatere podatke iz pritožbe zoper cenilno tarifo, katero so vložile občine ormožkega okraja, in katera velja tudi za vse občine ptujskega okraja, ki so v prvem razredu tega cenitvenega okraja. — Razun teh podatkov pa še bodem vpletal nekatere občne nauke, in razlagal postave, ki zadevajo ta predmet.

Vidimo vsi, da davke moramo plačevati. Saj vlada potrebuje penez, da vzdržuje društveni red, da je koliko toliko v miru naša oseba in naš imetek. Pa ti davki naj bi bili razmerni; naj vsaka dežela plačuje po svoji zmoglosti, po svoji rodovitnosti itd. Zategadelj pa se je tudi stara razmera začela prenavljati, ker to res nij prav, da bi se od njive ali vinograda, ki že več ko 30 let rodi, plačeval zmirom tak davek, kakor, da bi še sedaj ondi hosta bila, kakor nekdanj. Pa različni komisijoni vendar niso povsod prave zadeli pri novem precenjevanji; naj povem primer:

Ako primerim štajarsko deželo z gornjeavstrijsko, bomo koj videli razloček cenitve že pri njivah; tam gori in pri nas tudi se pridela na enem plugu ali oralu poprek 16 drevenk ali vaganov zrnja; toraj bi mislili, da je čisti dohodek tu in tam tudi precej enak; čisti dohodek bi še na gornjeavstrijskem moral večji biti, kakor pri nas, ker se ondi žito zavoljo velikih mest, fužin itd. lažje proda; pa precenili so ravno navpак; na Gornjeavstrijskem kaže cenilna tarifa poprek . . . . . 12 gl. 41 kr. na Slovenskem Štajeru

pa že . . . . . 17 gl. 15 kr. čistega dohodka.

Ker se bodejo davki jemali od vsakega krajcarja čistega dohodka, je razvidno, da smo mi kvarjeni pri cenitvi.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

O gnoju.

Spisuje Blaže Pernišek.

(Dalje.)

Za steljo je slama najboljša, listje pa puščajte po gozdih drevju za hrano, kajti za polje je listnati gnoj slab, za gozde pa izvrsten. Zato pa se poprimite, gospodarji! višnjeve lucernske detelje da boste imeli dosti prav dobre paše poleti in po zimi za živino. Uboga živina, ki mora celo zimo tolči — prazno slamo! O tej lucerni sami spregovorim besedo enkrat, ker je neizmerne važnosti za našo domovino. Sejanje te najizvrstnejše detelje je vse drugačno, kakor sejanje navadne domače, zato pa tudi njena vrednost prekosi vse druge detelje.

Da lažje varuješ amonjak iz gnojnice in gnoja, rabi za to železni vitrijol, t. j. tisti, s katerim krznarji hlače črne. Funt tega vitrijola stane 5 krajerjev. Ta vitrijol tudi rabijo za stranišča (sekrete), da ne smrdi iz njih, t. j., da se ne kadi iz njih amonjak, kar je zarad zdravja tudi neizmerno potrebno, posebno po mestih. Ako ima gospodar celo leto kacih 50 voz gnoja, voz po 20 centov (kakoršnega se s par konji po ravnem pelja), dosti mu je za celo leto 2 centa vitrijola. Razdeli ga in devaj vsaki dan v gnojnico, s katero potlej polij gnojišče in ves amonjak ti ostane notri. To se ve, o vročih dnevih moraš devati več vitrijola v gnojnico, ko v mrzlih. Iz tacega gnoja pridelaš tretji del več žita, sena pa četrti, ako gnojiš tudi travnik, kar bodeš lahko delal, ako bodeš znal pripravljati gnoj, kakor sem ti nasvetoval. Naj se ti ne smilijo ti groši za vitrijol, saj ti dajo veliko obresti!

Glej, da gnoj kar precej podorješ, da ti ga veter, dež in solnce ne izpridi! Podoraj ga vsaj 3 palce globoko, da ne gre v izgubo.

(Dalje prihodnjič.)

Branje ali trgategv.

V boljših legah na slovenskem Štajerskem se branje ali trgategv še nij pričelo.

Po pohorskih vinogradih okolo Slovenske Bistrice in Maribora ne bodo pred sv. Terezijo brali, tudi okoli Ptuja bodo tako dolgo čakali, v ormuških, ljutomerskih in radgonskih vinogradih pa še dalje. Vreme pa je tudi tako ugodno, solnce tako toplo sije, da grozdje najlepše zori. Grozdi so zdravi, jagode napete, le ptiči in ose dosti škode delajo. Letos nij sadja, zato silijo še bolj na grozdje. Polno je v nižjih legah, na višjih pa so trsi prazni. Na Kranjskem, kakor tudi v menj imenitnih krajih na Štajerskem je že obrano. Sploh se še enkrat ali celo po dvakrat toliko mošta pridela, kakor lani. Od cene se zdaj še ne da govoriti, pa toliko je gotovo, da ne bode pod 9 do 10 gl. avst. vred. vedro. Mošt se toči po 32 do 40 kr. bokal.

Ne pokončavajte ptičev!

Iz Rodika 27. sept. [Izv. dop.] Skoraj vsaka dežela ima svojo postavo zavoljo varstva ptičev. Ali žalostno je, da se ta postava ne spolnuje. Ptičem, kateri love škodljive mrčese za svoje mlade, prizanaša se le v času gnezdenja; potem jih pa ljudje v jesen brez razločka love, more in dobrojedežem na prodaj prinašajo. — Kako veliko korist dajejo nam ptiči z lovljenjem škodljivih mrčesov; namreč po vrtilih, po polji in po gozdih s pobiranjem metuljevih jaje in gosenc! Dokazano je, da ena senica 10.000 metuljevih jajčič na dan za živež potrebuje, torej na mesec 300.000 in na leto 3.600.000, akoravno se celo leto ne živi od metuljih jajčic. — Vsak naj bi torej pomagal, da se ptiči, kateri nam s pokončevanjem škodljivih mrčesov tako močno dobro delajo, varovali; a ne preganjali, lovili in morili. Ptiči store delo, katerega ne bi na tisoče ljudij storiti moglo. Večkrat se je v zbirališčih po 100 ljudij izbralo, ki so na mnogotere viže poskušali, in niso mogli pokončevanju konca storiti. Vsled tega naj bi se, kolikor je mogoče te male dobrotnike varovalo ter jih po vrtilih, polji in po gozdih privadilo. K temu je potrebno da se ne pokončujejo: žolne, futači, senice, škorcei, šoje, muhovci,

kukavice itd. in naj bi se tudi pustile drevesa, v katerih gnezdiijo. V hudi zimi, ko je vse, s snegom in ledom pokrito, jih tako na tisoče pokonča. Vsak razumen bo z menoj trdil, da pokončanje takih ptičev je grda neusmiljenost, kateri ljudem toliko korist delajo. — Želeti je torej, da bi slavna c. kr. vlada pokončanje ptičev, razen roparskih, prepovedala.

Ant. Roschnal.

Razne stvari.

* (Na Ruskem) v Aleksandrovske so pred kratkim dobili novo „dumo“ (metno gospodsko.) Nekega dne se več meščanov pogovarja na glavnem trgu, — kar nekdo iz dežele k njim stopi ter vpraša: „No, kaj pa vaša nova duma?“ — Odgovor: „Nova duma? — hm, davke povišuje!“ — „Tedad je zdaj hujše za vas?“ — „O ne, batjenka, — lajše!“ — „Kako pa to — pri pomnoženih davkih?“ — „Aj vidiš, otec moj, — ko so malo jemali, smo plačevali, dasiravno teško — pa plačevali smo. Zdaj pa, ko nam bog ve koliko nakladajo, smo v zadregi sklenili, da ničesar ne plačamo. Vidiš batjuška, zavoljo tega je zdaj lajše.“ — To nij bosa smešnica, temuč gola resnica!

* (Najdražja krava), ki se je dozdaj s Koroškega prodala, je gotovo pivovarjeva iz Sachsenfelda, ki je bila na Dunaji v razpostavi. To kravo je kupil nek gospodar iz Varšave za 450 gl., njenega junčka, ki je še sesal, pa za 50 goldinarjev.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 4. okt. Trg je bil od začetka mlačen, v drugi polovici tedna pa malo živahnejši. Sploh pa se je nadejati čedalje boljšega trga, ker potreba se že v cesarstvu samem kaže, in Amerika, Rusija in podonavske krajine nemajo nič kaj veselja prodajati. kar se že zdaj kaže. Pšenice se je prodalo 30000 vagonov, po 7 gold. 77 kr. do 8 gold. 10 kr. Rež, lepa sorta, se je prodajala po prejšnjaj ceni, slabša pa je pala

v cení. Prodalo se je samo nekaj čez 3000 vaganov po 5 gold. 70 kr. do 6 gold. 20 kr. Ječmen so prodajalci zelo držali, zato je bil trg slab, in cene so se za 5—10 kr. stisnile. Prodalo se ga je 14000 vaganov po 4 gold. 75 kr. do 4 gold. 75 kr. Koruza nij imela skoraj nič trga, in je v stari cení ostala. Oves se je zelo kupoval, in sicer po 3—5 kr. dražje: cent po 4 gld. 12 kr. do 4 gold. 35 kr.

Iz Pešte 4. okt. Trg je bil precej iz začetka tedna zelo živ, kajti kupovalci so plačevali pšenico, ker se je je malo pripeljalo, takoj po 5—10 kr. dražje, nego oni teden. Proti koncu tedna pa se je podražila celo za 15 kr. Obrnilo se je pšenice 150000 centov. Cena je sklenila s 7 gold. 35 kr. Rež je imela miren trg; dobra sorta je ostala pri poprejšnji cení, slaba pa se je morala dojeti ceneje, ako se je hotela prodati. Prodalo se je reži 10000 centov, končna cena 6 gold. 62 kr. Ječmen, lepa sorta, se je zelo iskal in po 10 kr. dražje plačal, za krmo in žganinco pa je ostal pri stari cení. Obrnilo se ga je okolo 40000 centov valaškega in turškega blaga po 3 gold. 15 kr. do 3 gold. 20 kr. Ovsa je iz začetka manjkalo, in se je cena proti onemu tednu za 5 kr. povikšala. Prodalo se ga je 25000 vaganov, po 1 gold. 85 kr. do 1 gold. 87 kr. Koruza je imela slab trg; cene so rajše padale, kakor poskočile, da se je je samo 15000 vaganov prodalo po 4 gold. 50 kr. — Špeh, slab trg, po 28 do 32 gold.; prekajen 35—36 gold. Med po 21 gold. Vosek iz druge roke po 86 gold. Ježice po 11 gold. 75 kr., nekatere tudi po 12 gold. in čez. Vinski kamen po 33 gld.

Tržne cene.

V Ljubljani 8. oktobra 1873.

Pšenica 7 gl. 30 kr.; — rež 5 gl. — kr.; — ječmen 3 gld. 70 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 80 kr.; — prosó 3 gl. 70 kr.; — koruza 4 gl. 60 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 6 gl. 20 kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 45 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 38 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 90

kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 7 gld. 50 kr.; — mehka 5 gl. 30 kr.

V Mariboru 4. oktobra: Pšenica po 7 gld. 60 kr.; — rež po 5 gld. 40 kr.; — ječmen po 4 gld. 8 kr.; — oves po 2 gld. 10 kr.; — koruza 4 gld. 70 kr.; — pšeno 6 gld. 60 kr.; — ajda 4 gld. 20 kr.; proso 4 gld. 40 kr.; — krompir 1 gld. 90 kr.

Iz Ptuj 4. oktobra: Pšenica 6 gld. 95 kr.; rež 5 gld. — kr.; ječmen 4 gld. 50 kr.; oves 2 gld. — kr.; koruza 4 gld. 90 kr.; ajda 4 gld. — kr.; proso 4 gld. 20 kr.; krompir 1 gld. 60 kr.; seno 1 gld. 70 kr. cent; slama 1 gld. — kr.

V Gradci 4. oktobra: Pšenica 7 gld. 10 kr. — rež 4 gld. 30 kr.; — oves 2 gld. 5 kr.; — koruza 4 gld. 50 kr.; — ajda 3 gld. 90 kr.; ječmen 5 gld. 15 kr.

Loterijske srečke:

Na Dunaji 4. oktobra. 32. 13. 53. 80. 89.
Na Gradci 4. oktobra. 66. 87. 79. 30. 72.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankovcih.

Spremena stanovanja.

Advokaturna pisarna

dr. Alfonz Mošé-ta

je zdaj na dunajski cesti v
Grumnikovi hiši števil. 79 v
I. nadstropji.

Razglas.

Od občinskega urada v Gornjemgradu na Štajerskem se daje na znanje, da je bil živinski sejm v Gornjemgradu dne 9. septembra na 28. oktobra, to je, na sv. Šimona dan vsakega leta z dovoljenjem c. k. namestnije v Gradcu dne 22. septembra 1872, števil. 11.941 preložen.

Prvi živinski sejm bode tedaj že letos na sv. Šimona dan, pri koji prilóžnosti bo tudi razstava goveje živine gornjegraškega okraja, in razdelitev premij na živinorejce domačega okraja.

Občinski ured v Gornjemgradu
dne 6. oktobra 1873.

Župan:
J. Mächtig.